

Biodiversiteit & natuursubsidies

17 mei 2025, Goyer Golf & Country Club

Biodiversiteit op één!

Een biodiverse golfomgeving als basis van een gezonde toekomst

Even voorstellen

Ronald
Buiting
(sinds 1962)

even
voorstellen

(enkele
opdrachtgevers)

Buiting Advies
(sinds 1992)

Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit is de variatie
in organismen die worden
aangetroffen in een
bepaald gebied.

Biodiversiteit is een
cruciale factor in de
gezondheid van een
ecosysteem.

Hoe groter de **variatie in organismen**
die samenwerken in een ecosysteem,
hoe groter de capaciteit van dat
ecosysteem om schokken te weerstaan
en **'leven' te ondersteunen.**

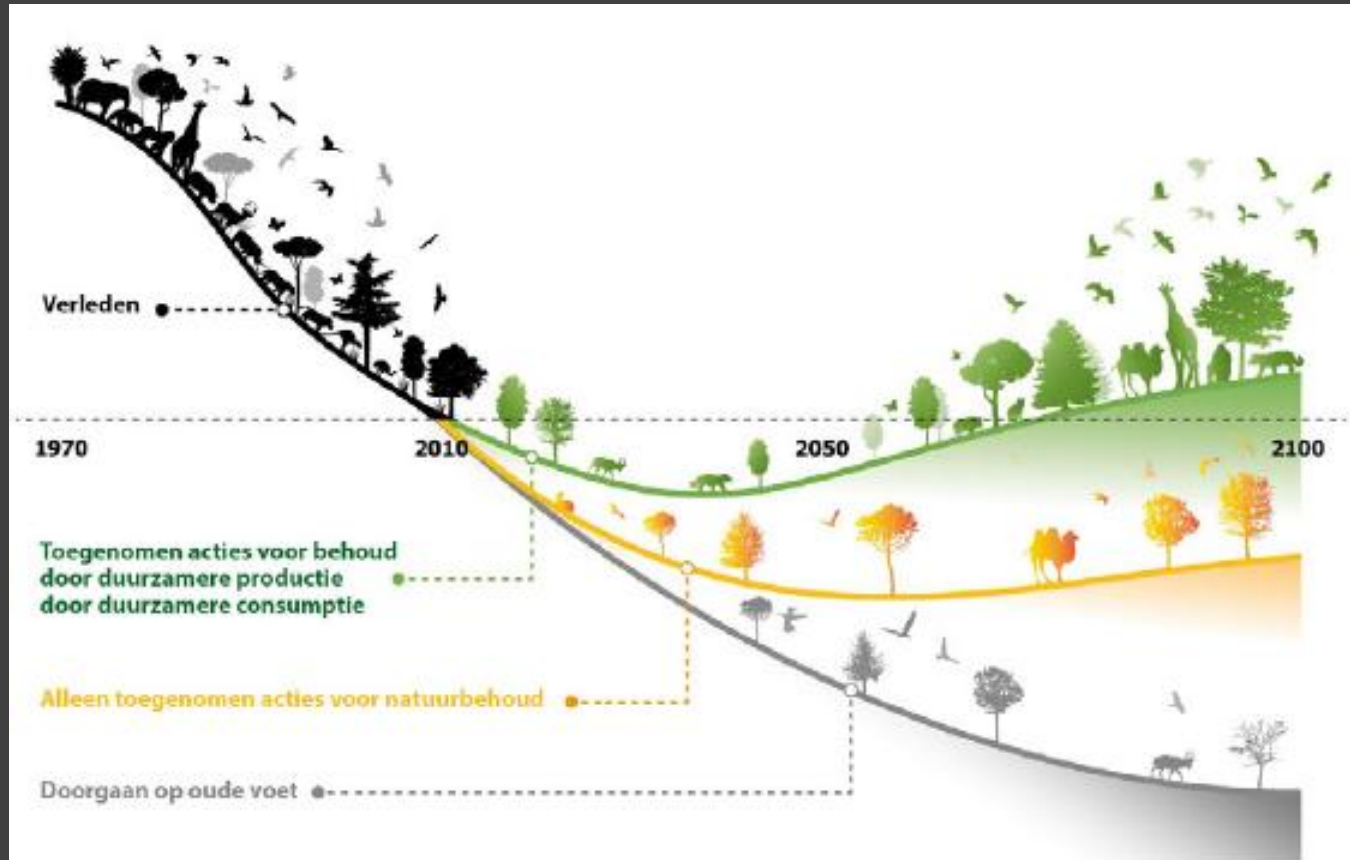
Hoe staan we er qua biodiversiteit voor in NL?

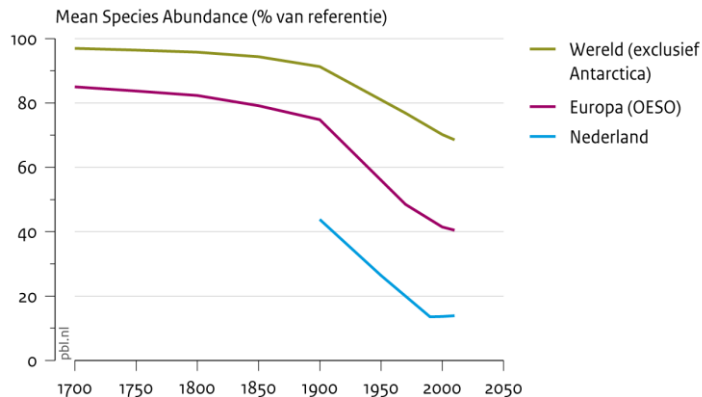
2024

KENNISDOCUMENT BASISKWALITEIT NATUUR

Nou niet zo goed....

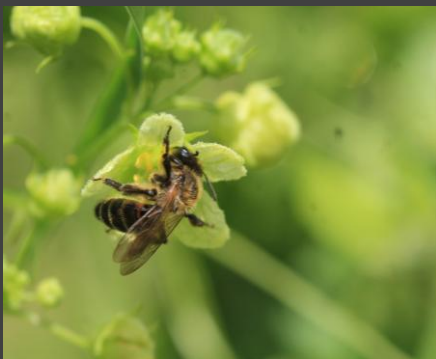
Biodiversiteit

Bron: Compendium voor de Leefomgeving (www.clo.nl/nl14q4002)

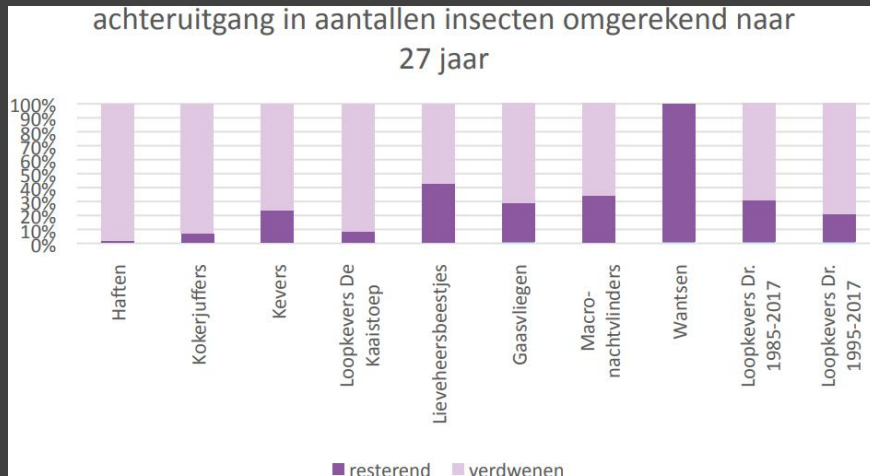
www.pbl.nl

biodiversiteit
(in NL al 88%
verdwenen en de
afname zet nog
steeds door)

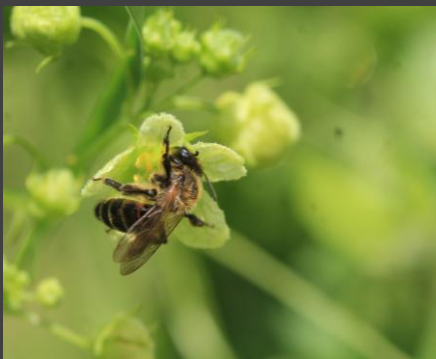

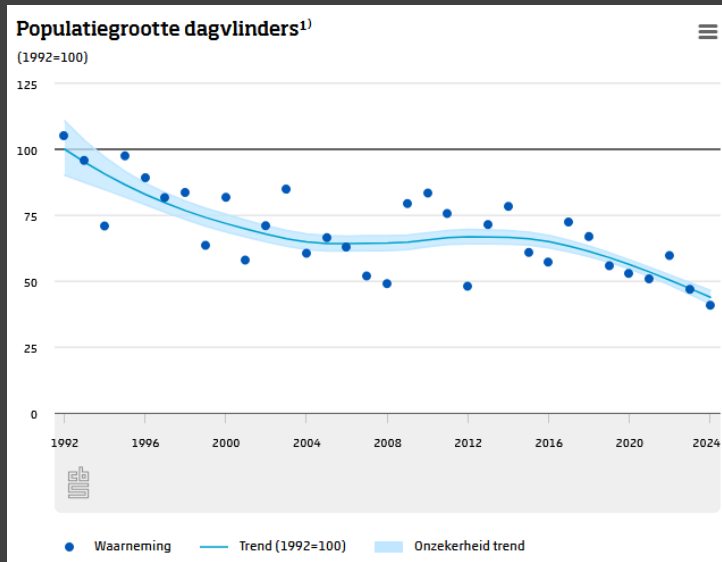
biodiversiteit
staat onder
druk

ontwikkeling populatie insecten 1990- 2017

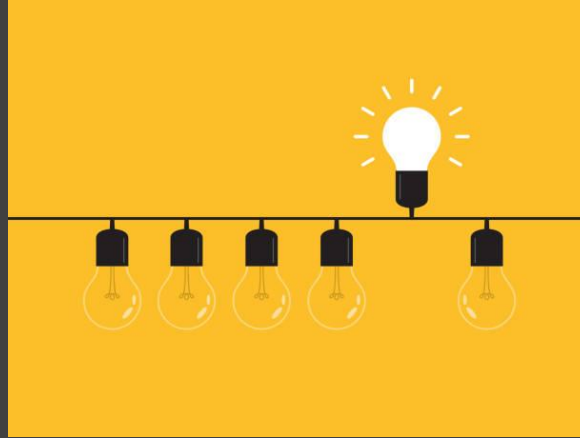
ontwikkeling populatie dagvlinders 1992- 2024

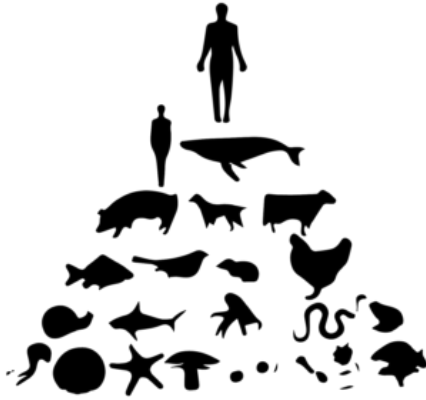
Wat moet er gebeuren?

Wij samen moeten allereerst anders gaan denken

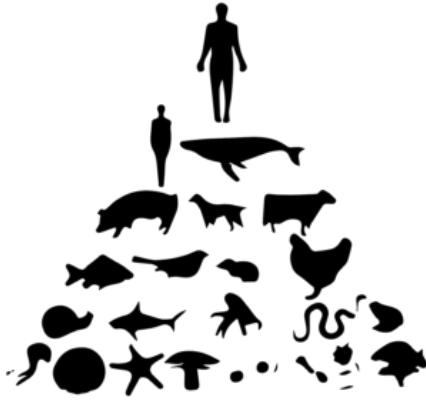
EGO

EGO: mens is superieur én staat **BOVEN** de natuur

EGO

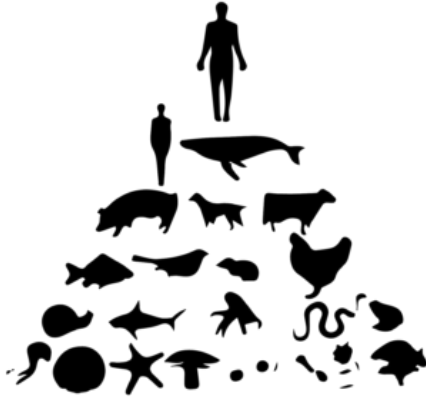
ECO

ECO: mens is **ONDERDEEL** van de natuur

EGO

ECO

SEVA

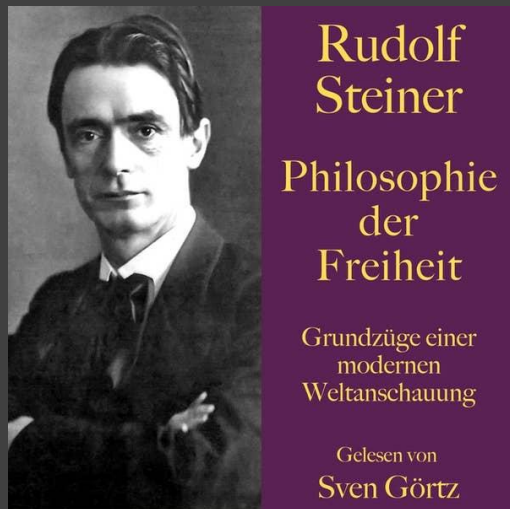
SEVA (Sanskrit): mens is **DIENSTBAAR** aan de natuur

Dienstbaar, maar ook verantwoordelijk.....

Mens heeft als enige wezen ik-zin.
En: dat schept verantwoordelijkheid.

Wat kunnen we zelf doen?

6 factoren gericht op versterken van de biodiversiteit

Focus voor de golfbanen nu op:

5. Herstel van biotische kwaliteit

6. Aanpak exoten

6. Aanpak exoten

Drie soorten exoten:

1. Invasieve exoten
2. Exoten die niet invasief zijn, maar wel een negatieve bijdrage aan de biodiversiteit leveren
3. Exoten die niet invasief zijn, maar wel een beperkte bijdrage aan de biodiversiteit leveren

Invasieve exoten:

(100% verwijderen)

Niet invasief, wel negatieve bijdrage

(niet toepassen: alleen 100% inheems autochtoon)

Niet invasief, wel beperkte bijdrage

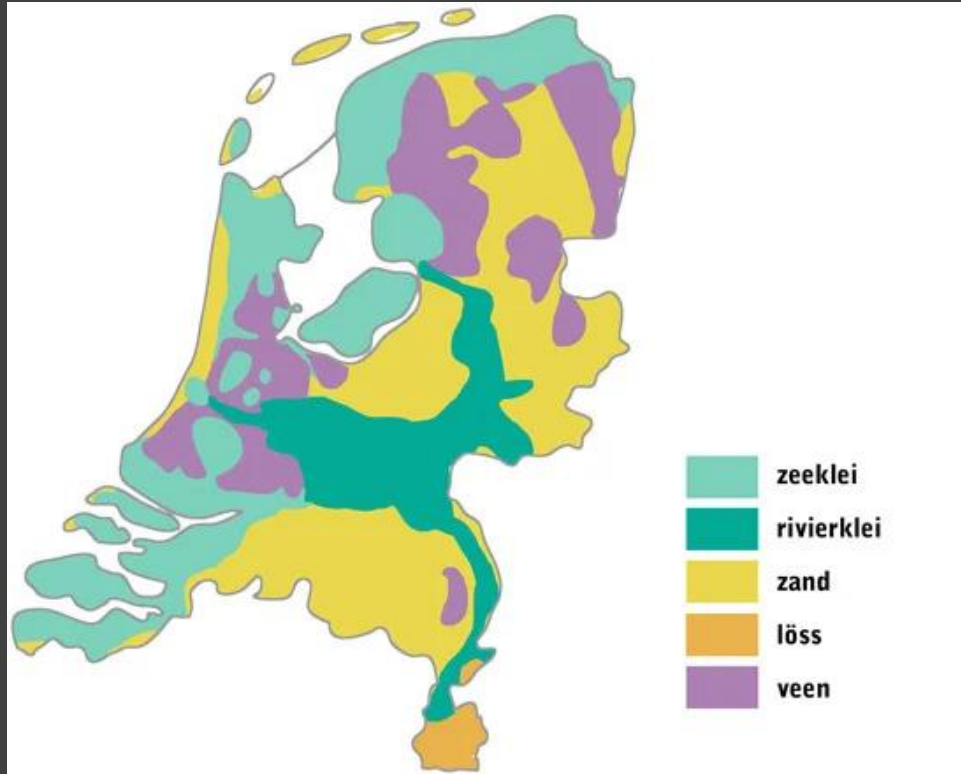
(Niet toepassen & aandeel verminderen)

5. Herstel van biotische kwaliteit door het creëren van optimale biotopen

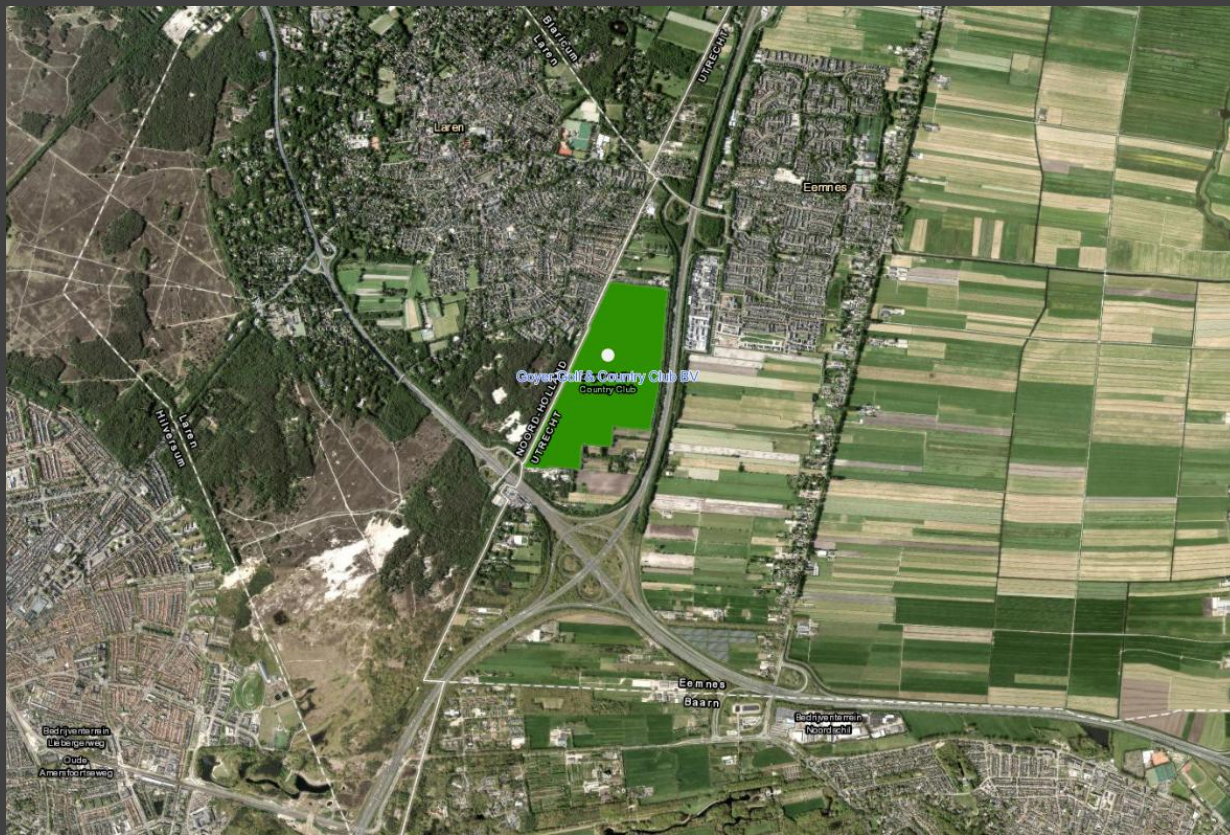

Het start bij de groeiplaats

Die kunt u per Golfbaan eenvoudig achterhalen

(bron: NFG golfbaandataviewer)

Die kunt u per Golfbaan eenvoudig achterhalen

(bron: NFG golfbaandataviewer)

Bij iedere groeiplaats hoort een specifiek ecosysteem

(Laarpodzol: Vochtig Berken-Zomereikenbos)

Door zoveel mogelijk **bomen, struiken & kruiden** van het **Wintereiken-Beukenbos** binnen de Goyer een plek te geven wordt de **biodiversiteit maximaal gestimuleerd**

Daarnaast kunt u ook nog op andere zaken sturen

Twee voorbeelden:

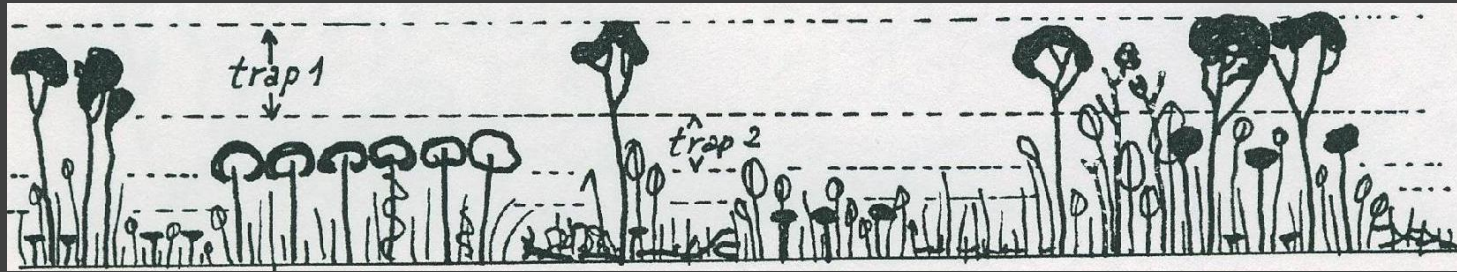
- Ontwikkelen van een compleet ecosysteem
- Organiseren jaarrond nectar aanbod

Compleet ecosysteem

Ontwikkelen natuurlijke bosstructuur

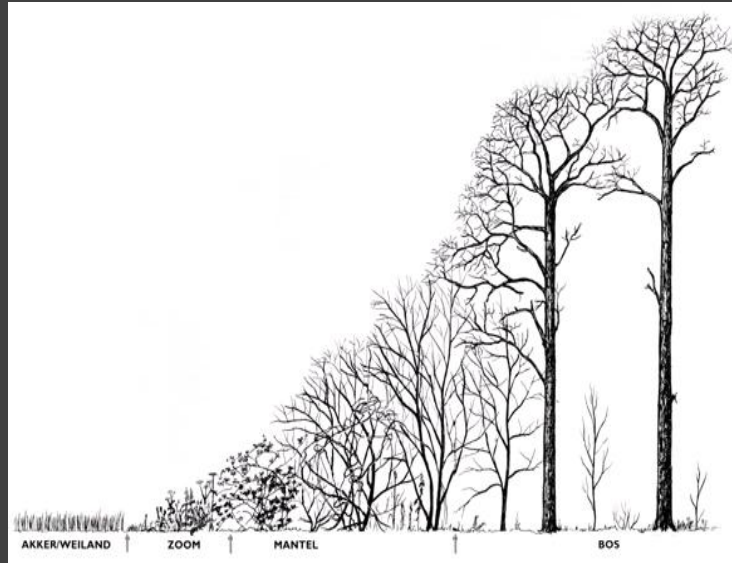
Ontwikkelen bosmozaïek

Ontwikkelen mozaïek van biotopen

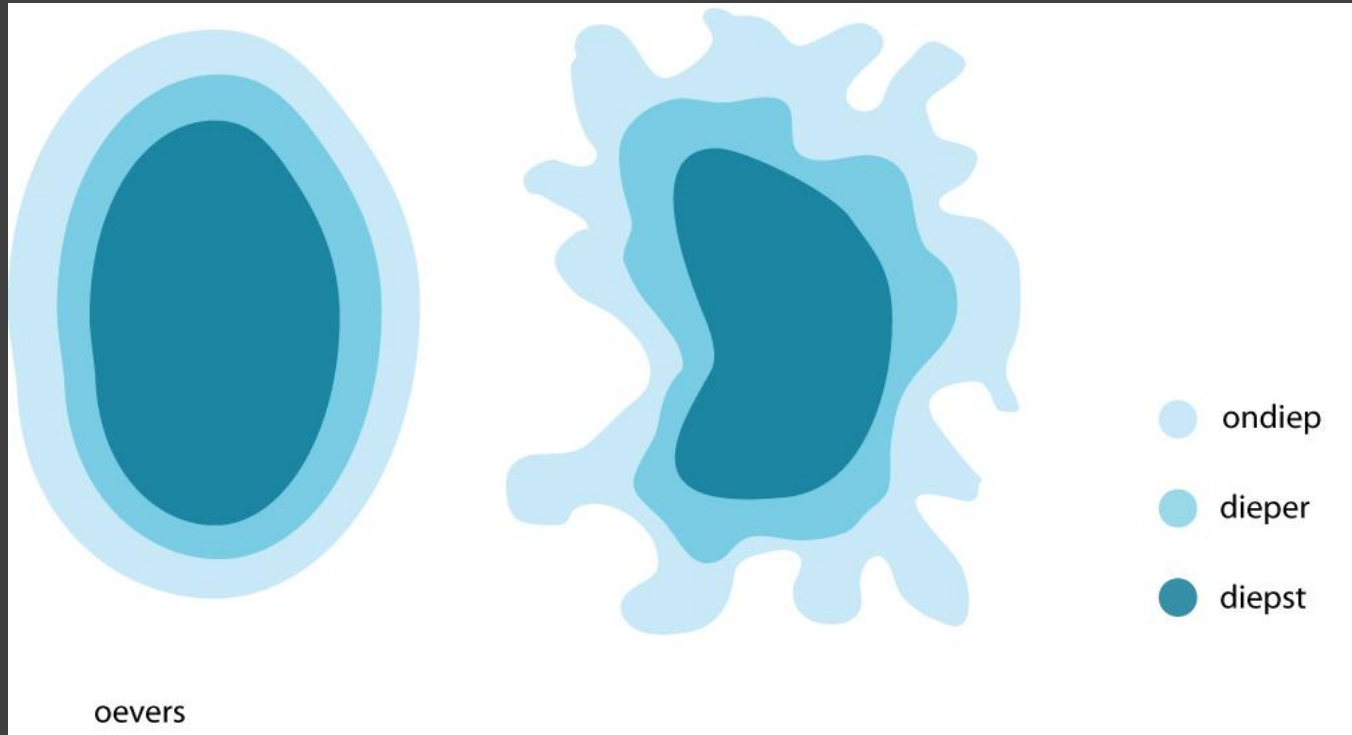
Ontwikkelen van bossen met 'huid'

Zo veel mogelijk niches creëren

Fauna-voorzieningen toevoegen

Faunavoorzieningen

Jaarrond nectar organiseren

Type	Naam	Type	Waardpunt voor fauna	Hoogte (cm)	dec	jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	Locatie
Klimplanten	 Hedera helix	Klimop	boomblauwje, klimop(spliet)	30-1200													•
	 Lonicera periclymenum	Wilde kamperfoelie	noersparemvinder	100-300													•
	Clematis montana	Bergzoenari		700-900													•
	Aristolochia clematitis	Pijpboom		600-1000													•
	Vitis vulpinea	Jasparan wijdstok		1000-1200													•
	Rosa arvensis	Bosrose		150-250													•
boomblauwje	Parthenocissalis quinquefolia	Vijbladige wingerd		1000-2000													•
	Humulus lupulus	Hop	boomblauwje, gehakende aurelia	100-450													•

Kruident	 Cerastium arvense	Akkerhoornbloem	muurklokmet	5-30													•
	 Silene vulgaris	Blaasslane	slenderverganner	30-40													•
klimop	Wilde treurloof, curtilis	Duinoortje	grote paremvinder	5-25													•
	Picris hieracoides	Echt bitterkruis		30-90													•
graskloof	Galium verum	Geel waidro	klein avondrood, waidroopstaart	15-120													•
	Anchusa officinalis	Gewone osantong	haartjesklokmet, hantjesbladruiter	30-100													•
klimop	Erigeron rusciculatus	Rogersleutel	bruin blauwje	30-40													•
	Myosotis ranunculoides	Ranunculus	duingroefje	5-30													•
graskloof	Lotus corniculatus	Gewone rijkruier	icarusblauwje, groenje, heideblauwje, sijnjansvinder	5-25													•
	Hyperchoeris radicata	Gewone rugkruier	bijgenukgras	15-40													•
klimop	Campanula rotundifolia	Grasvleugel	klokjesgras	15-40													•
	Thymus pulchellus	Grote tijm	tijmblauwje	2-30													•
graskloof	Medicago lupulina	Hopkruier	gele luzevinder, icarusblauwje	7-70													•
	Leontodon saxifolia	Kleine leeuwendaal	duingroefje	5-25													•
klimop	Rhinanthus minor	Kleine zierling	stijpparemvinder, oostelijke paremvinder	10-40													•
	Clinopodium acinos	Kleine zierling	tijmblauwje	15-30													•
graskloof	Ononis spinosa	Kruipend stinkruis	icarusblauwje	10-60													•
	Oenothera biennis	Moderate truitbloem	truitbloemopstaart	50-150													•
klimop	Sedum acre	Mauwreier	asloevinder, kurtul	5-15													•
	Silene acaulis	Nachtvlinder	witte vleugel	30-40													•
graskloof	Rumex acetosella	Schapenzuring	kleine vuurvinder	10-40													•
	Hypericum perforatum	Sint-janskruid	sint-janskruidkruipspanner, sint-janskruid	20-80													•
klimop	Erkum vulgare	Slangenkruid	slangenkruid	30-100													•
	Cynoglossum officinale	Veldruisling	kurtul	30-40													•
graskloof	Ranunculus	Wilde reseda	groot koolwiltje, klein koolwiltje, reseda-wilde, damaskroef	20-60													•
	Jasione montana	Zandblauwje	heidezandje, donkere zomerzandje	10-45													•
klimop	Saponaria officinalis	Zeepekruid	geleke silene-wilt, zeepe	40-70													•

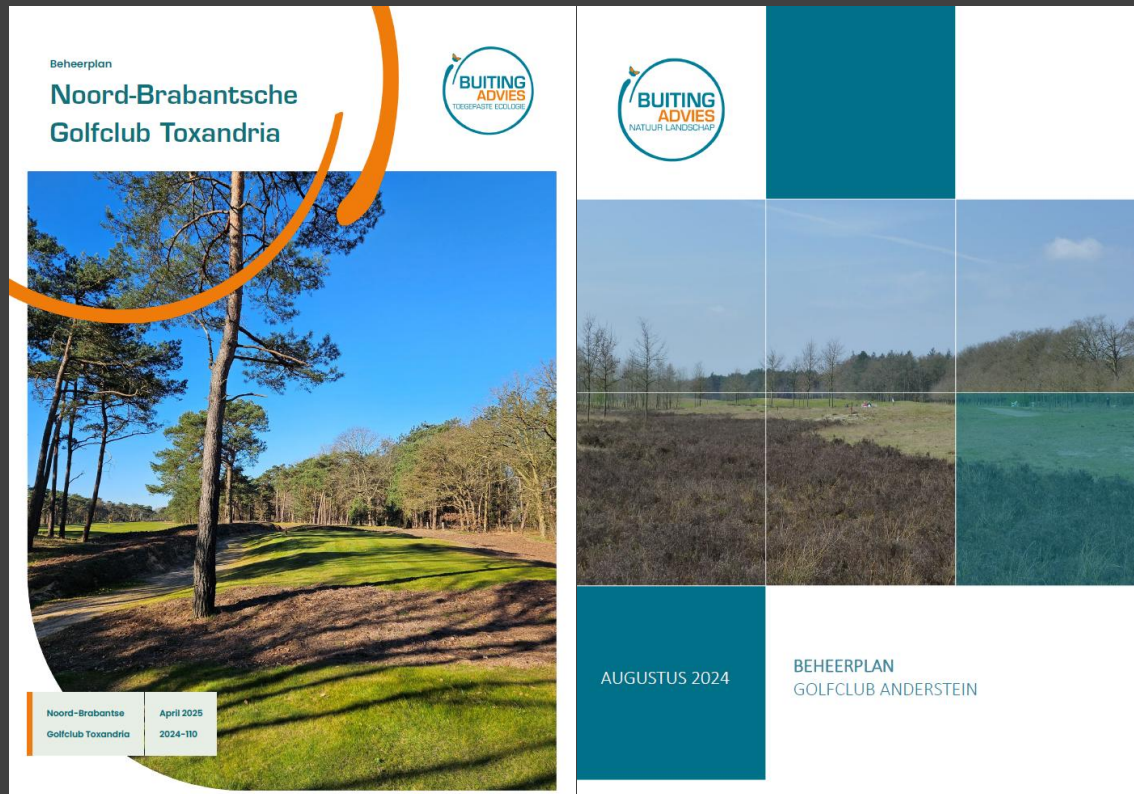
Struiken en bomen	 Quercus robur	Zomereik	bruine eikenpage, rose metselje, voge, eikenzandje	1000-3000													•
	 Hippophae rhamnoides	Duindoorn	melkever	100-400													•
druifvinder	Salix repens	Kruipwilg	donkere wilgierzandje, grote zijde	10-100													•
	Rosa spinosissima	Duindoorn	gewone ruzenzandje	30-200													•
vulboom	Rosa rubiginosa canina	Hopdruif	gewone ruzenzandje	100-300													•
	Ligustrum vulgare	Wilde liguster	boomblauwje	25-300													•
druifvinder	Berberis vulgaris	Zuurbes	voge	100-400													•
	Lonicera xylosteum	Rode kamperfoelie	kleine (vogel)vinder	25-200													•
vulboom	Sorbus aucuparia	Wilde kersbes	groot geaderd witje, kornepage	100-400													•
	Frangula alnus	Vulboom	boomblauwje, citroenvinder, groot geaderd witje	150-300													•
druifvinder	Ulex europaeus	Gaspeddoorn	heideblauwje	50-250													•
	Cytisus scoparius	Brem	heideblauwje, groenje, bremzandje	60-200													•

Stinzenplanten en onderbegroeiing overwilde	 Galanthus nivalis	Gewone sneeuwvlokje		15-20													•
	 Leucojum aestivum	Zomerlelie		20-40													•
kleine vuurvinder	Scilla alba	Oostse stierhyacinth		15-20													•
	 Hyacinthoides non-scripta	Wilde hyacinth		20-40													•
addevorfel	Ornithogalum umbellatum	Gewone vogelmelk		10-30													•
	 Ornithogalum nutans	Kroonlelie van vogelmelk		20-50													•
kleine vuurvinder	Corydalis solida	Vingervormbloem		25													•
	 Crocus tomasianus	Boerenkrokus		15													•
addevorfel	Crocus vernus	Bonte krokus		15													•
	 Geranium pyrenaicum	Beemdoelvaanbete	vogel bruin blauwje	55-60													•
kleine vuurvinder	Parsicaria bitorta	Addevorfel	kleine vuurvinder	20-50													•
	 Anemone nemorosa	Gevulde bosanemoon		5-25													•

Kademuur en natuurlijke oever	 Lythrum salicaria	Grote kattenstaart	boomblauwje, Andoomje	60-120													•
	 Iris pseudocorus	Grote iris		40-120													•
stokduif	Lythrum salicaria	Grote kattenstaart	stokduif	60-150													•
	 Caltha palustris	Gewone doortertien		15-50													•
grote wederk	Valeriana officinalis	Echte valeriaan		60-120													•
	 Myosotis scorpioides	Morass-argem-mer-rie		15-40													•
stokduif	Galium palustre	Morassvloed		5-40													•
	 Erysimum cheiri	Maurtboom	klein geaderd witje	20-90													•
grote wederk	Chelidonium majus	Strikende gouwe		60-90													•
	 Cymbalaria muralis	Maurtewebste		15-40													•
stokduif	Digitalis purpurea	Grote zandvloed	reseda-wilde	30-60													•
	 Hieracium secte amplexicaule	Stengelvloerend harkvloed		20-40													•
grote wederk	Pseudofumaria lutea	Gele heimbloem		20-40													•
	 Leucopis europaeus	Wolfsvoet		30-90													•
stokduif	Geranium robertianum	Rode spoorbloem		30-60													•

Kiezen voor een planmatige aanpak: maak een beheerplan!

Subsidies gericht op het versterken van biodiversiteit

- SNL: Subsidieregeling Natuur & Landschap
- Projectsubsidies, bv is samenwerking met Waterschap of natuurorganisatie
- Provinciale subsidies

[Home](#) / [Subsidies](#) / Biodiversiteit En Landschap

Provincie Gelderland

Biodiversiteit en landschap

Heeft u plannen voor het versterken of herstellen van de biodiversiteit in het landelijk gebied en/of stedelijk gebied? Dan kunt u subsidie aanvragen.

Conclusies I

- Biodiversiteit is noodzakelijk (en niet iets waar je ook niet voor kan kiezen)
- De mens is vanuit haar gevoel voor verleden, heden en toekomst én morele denkkraft verantwoordelijk voor het faciliteren van al het leven op aarde
- Alle kleine beetjes helpen (en vanaf nu geen fouten meer maken)

Conclusies II

- Biodiversiteit kan maximaal worden versterkt als de aanwezige vegetatie de 'spiegel' van de groeiplaats is
- Bij het versterken van biodiversiteit is het belangrijk maximaal van inheems uit te gaan
- Hoe meer verschillende niches, hoe meer biodiversiteit
- Duidelijke, planmatige aanpak, via beheerplan, is belangrijk

Vragen?

Voorbeeld inzet subsidies

Golfclub Zwolle – Dini & Hans Broeks

De weg er naar toe (2019)

- Abonnement op de digitale nieuwsbrief van de provincie
- Site nageplozen op speerpunten van de provincie
- Waar mogelijk aansluiten bij deze speerpunten (aandachtsoorten)
- In ons geval een aantal bijensoorten, de ringslang en aanplant sleedoorn

De weg er naar toe

- Schrijven van een projectplan
- Onderdelen projectplan:
 - Aandachtsoort waar aanvraag voor is
 - Het gebied en wat er gaat gebeuren
 - Beheer en onderhoud
 - Communicatie naar leden
 - Monitoring van de resultaten

Toegekende middelen

- Maximale subsidie bedrag €10.000
- 80% van de kosten werd vergoed
- Bijgeleverde begroting €12.500
- Kleinschalige projecten

Aanvraag vergroten poelen t.b.v. de kamsalamander (2023)

- Andere aanpak gekozen
- Beleidsmedewerker van de provincie uitgenodigd op de Golfclub
- Meer open vraag: waar kan de golfclub aansluiten bij de aandachtsoorten?
- Beleidsmedewerker + ecooloog provincie bezoek gebracht aan de golfclub
- Samen gekeken waar kansen lagen

Resultaat van bezoek

- Projectplan geschreven door de ecooloog van de provincie
- Begroting opgesteld door de aannemer €13.500
- 75% van de kosten vergoed
- Verdere eisen:
 - Onderhoud en beheer
 - Monitoring

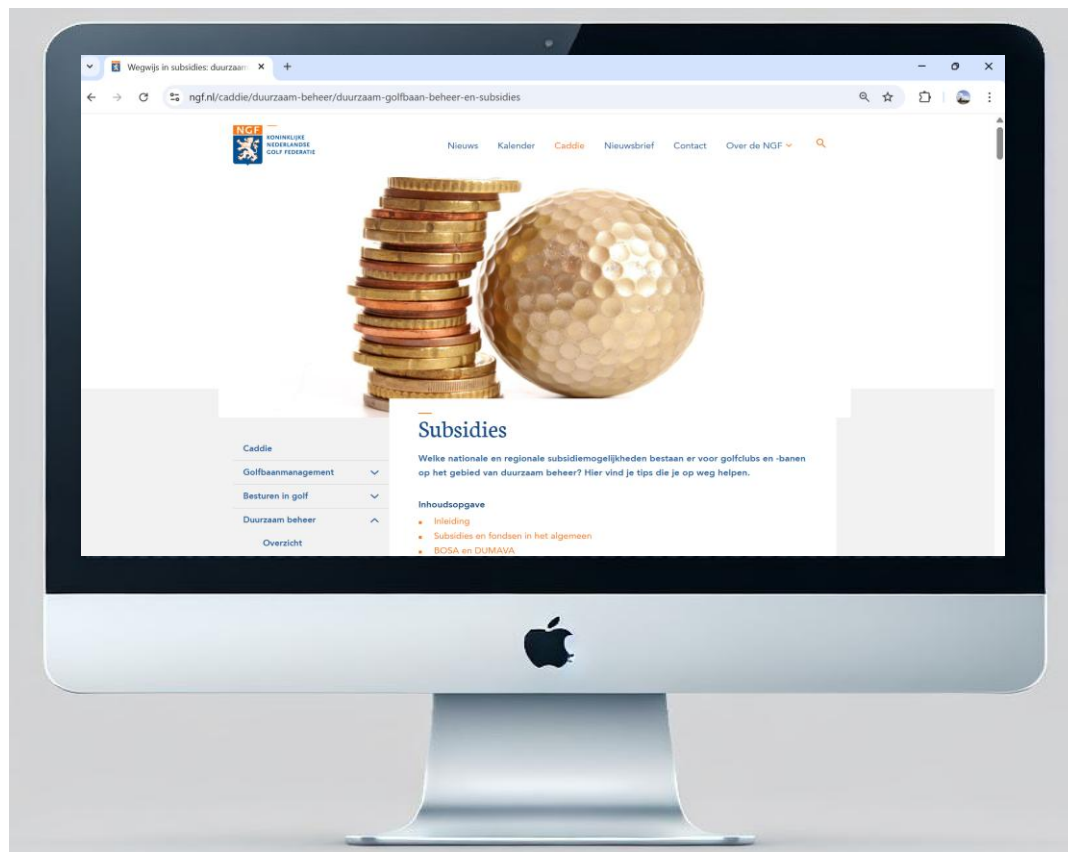

Opbrengst

- Vergroten biodiversiteit: insecten, amfibieën e.d.
- Natuurbeleving groter voor onze eigen leden
- Greenfeespelers heel enthousiast over natuurbeleving

—
Einde presentatie